Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע ציישונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריערען
אונד דער פרענומעראציאנס-טערמין בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעם ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
אלט-גאססע נו' 1.
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנסגעלדער צו זענדען בעליעבט.

יודישע
פעסטער ציישונג

דיעזעס בלאטט עשיינט
דרייאמאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג.
אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 " " "
פיערטעליאהריג 2 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.
פיערטעליאהריג 2 " " 75 "

Nr. 11, אכטער יאהרגאנג
פעסט, מיטטוואך כט טבת ה.ת'ר'ל'ו'.
Pest, den 26. Jänner 1876.

דיא פערהאנדלונג מיט עסטערייך

דיא בעראטהונגען, וועלכע היער אינלעגנסט צווישען דען אונגארישען אונד עסטערייכישען מיניסטערן שטאטטגעפונדען האבען, ווערדען באלד וויעדער אין זייען פארטגעזעטצט ווערדען. וואס אונגארן פאן עסטערייך ווינשט, האבען וויר צו וויעדערהאלטען מאלען אונד נאמענטליך אין נו' 96 אויספיהרליך מיטגעטהיילט. אונגארן ווינשט פאר אללעס, דאס דער ביזהעריגע צאלל- אונד האנדעלס-פערטראג מיט עסטערייך, וועלכע פיר אונגארן גראסען שאדען פעראורזאכען, צו אונזערען גונסטען פערבעססערט ווערדע. דאנן ווינשט אונגארן אויך אין דער באנק-אנגעלעגענהייט איינינע בעגינסטיגונגען: ענטוועדער דיא ערריכטונג איינער זעלבסטשטענדיגען אונגארישען נאציאנאל-באנק, אדער וועניגסטענס איינע בעססערע בעריקזיכטיגונג זייטענס דער עסטערייכישען נאציאנאל-באנק.

דיעזע בעשיידענען אונד בערעכטיגטען ווינשע דער אונגארן וואללען דיא עסטערייכער דורכאוס ניכט ערפיללען. דיא עסטערייכער בעהויפטען, זיא העטטען אים יאהרע 1867 ביים אויסגלייכע אהנעהין זעהר פיעל דען אונגארן נאכגעגעבען, ווענן זיא נון אין דיעזער נאכגיביגקייט נאך ווייטער געהען זאללטען, דאנן ווערע אונגארן דאס בעגינסטיגסטע קינד, וועהרענד זיא ביי דער שטיעפמיטטערליכען בעהאנדלונג צו גרונדע געהען מיסטען. צו דען געמיינזאמען אנגעלעגענהייטען, צו דען ארמעע-קאסטען אונד צו דען אויסגאבען פיר אויסווערטיגע אנגעלעגענהייטען צאהלט אונגארן נור דען דריטטען טהייל, אונגארן מוס זיך דאהער נור אלס איין דריטטעל דער מאנארכיע בעטראכטען אונד דארף קיינע גראסען אנשפריכע מאכען. זא עס צום בייזטייערן אונד צום צאהלען קאממט, מאכט זיך אונגארן קליין, זאבאלד עס אבער אויף פאדערונגען אונד אנשפריכע אנקאממט, מאכט זיך אונגארן גראס. דער עסטערייכישע טהייל דער מאנארכיע איזט ניכט צווייטמאל זא גראס אלס אונגארן אונד צאהלט דאך צווייא דריטטעל צו דען געמיינזאמען אויסגאבען. דאס איזט פיר עסטערייך צו פיעל אונד עס דארף דאהער וועניגסטענס אים האנדעלס- אונד צאלל-פערטראגע, וויא אויך אין דער באנק-אנגעלעגענהייט איינען ערזאטץ פינדען. אונד ווען אויך אונגארן אין דער צאלל- אונד באנק-אנגעלעגענהייט צו קורץ קאממט, זא פינדעט עס זיינען ערזאטץ אין דער פערהעלטניסמעסיג קליינען בייזטייערונג צו דען געמיינזאמען אנגעלעגענהייטען! — זא זאגען דיא עסטערייכער.

וואס נון דיא אונגארן היערויף זאגען, דאס האבען וויר בעררייטס זעהר אפט מיטגעטהיילט. אונגארן גלויבט זיך אין פאללעס רעכטע, אונד אויך עסטערייך מיינט, עס זייא אין זיינעם רעכטע. — דא איזט איינע פעראיינינונג זעהר שווער צו ערציעלען. וואס דיא עסטערייכישע אונד אונגארישע רעגיערונג ביי איהרער היעזיגען בעראטהונג אויסגעמאכט האבען, איזט נאך אימטער איין געהיימניס. דיא מיניסטער האבען זיך געגענזייטיג דאס וואָרט געגעבען, דאס געהיימניס ניכט אויסצופלוידערן, אונד זיא האלטען אויך וואָרט: דען ביז היינטע קאננטע נאך קיינע ציישונג היעריבער אירגענד איינע פערלעסליכע מיטטהיילונג בריינגען.

אונד דאך פירכטען שאן יעטצט דיא עסטערייכער, דאס איהרע מיניסטער דען אונגארן עטוואס נאכגעגעבען האבען אדער נאכגעבען וואללען; ביא דער ריקקונפט דער עסטערייכישען מיניסטער אין זייען ענטשטאנד אונטער דען דעפוטירטען דיא הארבסטע אויפרעגונג. שנעלל וואורדען פערזאממלונגען אבגעהאלטען, אונד איבעראלל וואורדען ווארנונגען אן דיא מיניסטער געריכטעט, דאס זיא זיך יא ניכט אונטערשטעהען זאללען, דען אונגארן אויך נור דען קליינסטען פונקט, דער צום שאדען עסטערייכס איזט, נאכצוגעבען. — מאן וואללטע דען אונגארן אללערלייא שרעקען אונד פורכט איינאגען, מאן דראהטע איהנען מיט דעם רופע: „דער שמערלינג קאממט!" — אונד אין דער טהאט וויללט זיך יעטצט שמערלינג זאגאר מיט דער פערפאססונגס-פיינדליכען פארטייא פערבינדען, אים נור איינע דראהענדע האלטונג געגענאיבער אונגארן איינגעהמען צו קאננען.

נאמענטליך דאס עסטערייכישע אבער-הויז, אדער וויא עס אין וויען הייסט: דאס הערען-הויז, איזט זעהר אונגארן-פיינדליך. פאריגען פרייטאג האבען דיא עסטערייכישען הערען-הויז-מיטגליעדער איינע לענגערע בעראטהונג אין דיעזער אנגעלעגענהייט אבגעהאלטען. היעביא וואורדען נון פאלגענדע פונקטע פעסטגעשטעללט: 1) אונגארן דארף קיין סעפאראטעס צאלל-געביעט אונד קיינע זעלבסטשטענדיגע באנק האבען. אונגארן האט שאן גענוג זעלבסטשטענדיגקייט דורך זיינען איינענען רייכסטאג אונד דורך זיינע איינענע רעגיערונג: ווען עס זיך נון אויך אין דער צאלל- אונד באנק-אנגעלעגענהייט פאן עסטערייך לאָזרייסט, דאנן בלייבט עסטערייך נור נאך דורך איינען פאדען פערבונדען, נעמליך דורך דיא געמיינזאמע ארמעע. דיעזען פאדען וואללען נון אויך דיא ליגען אין אונגארן צעררייסען — אונד זאמיט קאננטע באלד איינע גענצליכע טרעננונג דער ביידען רייכס-העלפטען ענטשטעהען. דאס איינהייטס-באנד דער מאנארכיע דארף דאהער אין גאר ניכטס מעהר געלאָקערט ווערדען. — 2) דיא עגיען אונגארישען פאָדערונגען, וואָדורך דיא עסטערייכישע רייכס-העלפטע מעהר בעלאסטעט ווירד, אדער וואָדורך דיא קרעדיט-פערהעלטניססע אין עסטערייך בעשעדיגט ווערדען, זינד אלס אונבערעכטיגט אונד דאהער אלס פערייערפליך צו בעטראכטען. דורך דיא אונגארישען פאדערונגען אין דער צאלל-אנגעלעגענהייט קאממט עסטערייך צו קורץ, אונד דורך דיא ערריכטונג איינער אונגארישען באנק ווערדען דיא געלד- אונד קרעדיט-פערהעלטניססע אין עסטערייך בעשעדיגט: עסטערייך דארף זיא דאהער ניכט בעוויללינען אונד ניכט דולדען. — 3) דיעזע צווייא פונקטע מאגען דיא עסטערייכישען מיניסטער איינס איינע פאססען אונד פאן איהנען ניכטס נאכלאססען. — 4) אין דיעזעם זיננע זאלל אויך אן דען קאיזער איינע אונטערטהעניגע אדרעססע געריכטעט ווערדען, אין וועלכער עס אויסגעשפראָכען ווערדען זאלל, אן אונגארן קיינע זאלכע צוגעשטענדניססע צו מאכען, וועלכע דעם איינהייטס-באנדע דער מאנארכיע אדער דער עסטערייכישען רייכסהעלפטע שעדליך זינד. —

אינצווישען וואר שאן אין וויען דיא נאכריכט פערברייטעט, דאס דער עסטערייכישע מיניסטער דעס אינגערן, נעמליך הערר לאססער, אבדאנקען ווערדע. — לאססער צייגטע זיך דען אונגארן געגענאיבער מעהר נאכגיביג, אונד דורך דיעזען שטורם, דער זייטענס דער עסטערייכער געגען אונגארן הערויפבעשוואָרען וואורדע, מיסטע ער געשטירצט ווערדען.

דיא אונגארישען מיניסטער, וועלכע נון צו דען ווייטערען בעראטהונגען נאך וויען רייזען, ווערדען זאמיט איינען זעהר הארטען אונד שווערען קאמפף צו בעשטעהען האבען. אויס דיעזען בעראטהונגען קאנן וויעדער איין העפטיגער שטרייט צווישען עסטערייך אונד אונגארן ענטשטעהען.

אין דער אונגארישען רייכסטאגס-זיטצונג ריכטעטע דער אויסערסט-לינקע דעפוטירטע יאזעף מאדאראס אין אנגעלעגענהייט דיעזער עסטערייכ-אונגארישען פערהאנדלונגען דרייא פראגען אן דען אונגארישען מיניסטער-פרעזידענטען טיסא. דיעזע 3 פראגען לויטען: 1) זינד דיא מיטטהיילונגען בעגרינדעט, דאס זיך דער עסטערייכישע מיניסטער-פרעזידענט איבער דיא באנק- אונד צאלל-פערהאנדלונגען פאר דען עסטערייכישען דעפוטירטען דעראַרט געאייסערט האבע, דאס דיא אונגארן איינע איינענע באנק, דאנן דיא צוריק-גאבע דער פערצעהרונגס-שטייערן אונד אין דער צאלל-אנגעלעגענהייט בעזאנדערע בעגינסטיגונגען פערלאנגען, וועלכע ווינשע אבער זייטענס עסטערייך ניכט בעוויללינט ווערדען קאננען. — 2) ווען דיעזע מיטטהיילונג בעגרינדעט איזט, זא פראגע איך: וואר דער עסטערייכישע מיניסטער-פרעזידענט בערעכטיגט, שאן פאראויס צו זאגען, דאס דיעזע אונגארישען ווינשע ניכט ערפיללט ווערדען קאננען? — 3) איזט דער הערר מיניסטער-פרעזידענט הערר טיסא געניינט, דעם הויזע דאריבער איינע מיטטהיילונג צו מאכען, וואס דיא ביידען רעגיערונגען וועהרענד איהרער היעזיגען בעראטהונגען אויסגעמאכט האבען?

אויף דיעזע 3 פראגען ווירד הערר טיסא היינטע אדער מארגען איינע אנטוואָרט ערטהיילען. וויר גלייבען קוים, דאס דיעזע אנטוואָרט בעפריעדיגענד אויספאללען ווערדע.

געסטערן נאכמיטטאגס וואורדע מיניסטער-פרעזידענט טיסא פאם קאניגע אין לענגערער אודיענץ עמפפאנגען. אבענדס 8 אוהר פערזאממעלטען זיך זעממטליכע מיניסטער צו איינער בעראטהונג, וועלכע ערסט געגען 2 אוהר נאך מיטטערנאכט ענדעטע.

דיא אנגעלעגענהייטען אין דער טירקייא.

אין דער טירקייא ווערדען מיט יעדעם טאגע דיא פערהעלטניססע אימטער פערוואָררענער אונד אימטער פערוויקעלטער. וואָהין דיעזע פיהרען ווערדען, ווייס מאן נאך אימטער ניכט. דיא טירקישען דעפעשען פאנגען שאָן אן, זעלבסט צוצוגעבען, דאס מיט דען רעוואָלוציאָנערען ניכט לייכט פאָרטצוקאָממען איזט, אונד דאס דיא טירקען היע אונד דא איינע ניעדערלאגע ערליידען.

איינע טירקישע דעפעשע פאם 24. יענגער מעלדעט: אין דעם קלאָסטער דוזע (אין דער הערצעגאָווינא) וואַרען 118 מאנן טירקען, דיעזע וואורדען פאָן דען רעוואָלוציאָנערען בעלאגערט. דיא רעוואָלוציאָנערען ריכטעטען אן דיאזעלבען איינע אויפפאָרדערונג צור איבערגאבע, אויף וועלכע אבער דיא טירקען אין קיינעם פאללע איינגעהען וואָללטען. עס ענטשטאנד נון איין העפטיגער בעלאגערונגס - קאמפף, אונד ערסט נאך דרייטעגיגעם העלדענ-מיטהיגען קעמפפען, אונד נאכדעם דיא בעלאגערטען טירקען בעררייטס אללע איהרע שיעס-פולווער פערשאָססען האבען, זינד דיעזע דעם העפטיגען אנדראנגע דער רעוואָלוציאָנערען אונטערלעגען. אללע 118

דער איינענטליכע גרונד, וועסהאלב דאס מערכען אין דיא הייראטה מיט דעם ניכט בלאָס רייכען, זאָנדערן אויך היבשען אונד שטארקען גוטס-בעזיטצער ניכט וויללינען וואָללטע. עס דאכטע זיך: „ווערדע איך פריהער אָדער שפּעטער געגנצליך לאהם, זאָ ווירד מיך דיעזער היבשע מאנן געוויס „זיטצען" לאססען." — קיום יעדאָך ערפוהר דער גוטס-בעזיטצער דען גרונד, וועסהאלב דאס מערכען ניכט זיין וייב ווערדען וואָללטע, אלס ער זיך דורך איינען פיסטאָלען-שוס זעלבסט דען לינקען פוס צערשמעטטערטע. ער איילטע היערויף (נאַטירליך וויא איין „לאהמער" עבען „איילען" קאנן) אין דיא וואָהנונג זיינער יידישען געליעבטען אונד זאגטע: „זעהען זיא, איך בין יעטצט שאָן אם לינקען פוסע לאהם, זיא ווערדען עס עבענפאללס באלד ווערדען. וויר זינד אלזאָ איין גלייכעס פאאר, נון דירפטען זיא מיך הייראטען!" דאס מערכען וואר געריהרט פאָן דיעזעם גראָסען אָפּפער. טאגס דאראויף איבערטראט זיא צום קאטהאָלישען גלייבען אונד וואורדע ווירקליך דיא פרויא דעס רייכען גוטס-בעזיטצערס. נון פראגט עס זיך: „ווער דא איין גראָסערעס אָפּפער געבראכט?" געוויס דאס מ ע ד כ ע ן! בייא איהם וואר'ס יא נור „רגל תחת רגל", דא ער בלאָס זיינען פוס צערשמעטטערט האט; בייא איהר יעדאָך וואר'ס „נפש תחת נפש", דא זיא איהרע זעעלע פערקויפט האט. —

* (דיא מוטטער דער קאָניגין) בעפינדעט זיך בערייטס אויף דעם וועגע דער גענעזונג. דא יעדע געפאהר בערייטס פאָריבער איזט, דירפטע אונזערע קאָניגין איהרע היימרייזע אים מינכען באלד אנטרעטען. פיללייכט ווירד אלזאָ דער פלאָטצליך אבגעזאגטע האָף-באלל נאכטרעגליך דאָך שטאטטפינדען.

* (דער וואססער-שטאנד דער דאָנויא) איזט נאָך איממער אין דער האָהע פאָן 16 פוס איבער נולל. דיא איבערשוועממונגס-געפאהר איזט היעמיט נאָך ניכט פאָראיבער.

געשעפטסבעריכט
פעסטער-פרייזע.

קוקורוץ 4·36—4·46 גולדען.

האפער, 7·50—7·85 גול.

נערסטע פוטטער 5·58—5·95 גול., מאלצ-וואארע 6·10—6·44 גולד.

קאָרן 6,97 — 7·40 גולד.

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאָגראמם זאממט זאק, פרייא אב פעסט): נומ' 0: 22 גולד. 50 קר., נומ' 1: 21 גול. 60 קר., נ' 2: 20 גול. 75 קר., נ' 3: 19 גול. — קר., נ' 4: 17 גול. 75 קר., נ' 5: 15 גול. 75 קר., נ' 6: 14 גולד. -- קר., נ' 7: 12 גול. 40 קר., נ' 8: 9 גול. 60 קר., נ' 8½: 7 גולד. 75 קר., פיינע קלייע 3 גול. 50 קר., גראָבע קלייע 3 גולד. 25 קר.

הילזענפריכטע: גראָסע וייסע באָהנען 8 גולד., צווערגעל 8·50, לינזען 10—16 גולד. ערבסען 11—14 גולדען. — גרויער מ אָ ה ן 33 גולד. בלויער 42 גול' הירזע-בריין 8·20—8·50 גול. הירזע (קאָלעש) 4·50—4·80 גול. לייגזאמען 14 גולד. האנפזאמען 11 גול.

ע ר ד-ע פ פ ע ל פער 100 קילאָגראמם 2 גול.

שפּיריטוס נייע מעטהאָדע אים קליינען 24·03 34,28 גולדען (דאס הייסט 34 — 34½ קר' פער גראד), אלטע-מעטהאָדע 24·74—25·80 גול' (דאס הייסט 35½—36½ קר' פער גראד), פער 100 ליטער-פּערצענט.

ריבאָל דאָפּפּעלט-ראפפינירט 42·86 גולד. פער 100 קילאָגראמם.

צוועטשקען. פרימא באָסנישע פאס-וואארע 16 — 16,50 גולד. —

צוועטשקענמוס (לעקוואר) 15—16 גולד.

האָניג. געלייטערטער 20 גולד. וואכס-האָניג 17½—18 גולד' פער 56 קילאָגראמם.

וואכס. ראָזענויער 78—83 גולד. פער 56 קילאָ.

ווינשטיין. האָכגראדיגער 35 גולדען. אָרדינערע 28—33 פער 56 קילאָגראמם.

קנאָפּפּערן: פיינע האָכ-פרימא אונגארישע 18½—19 גול. פער 56 קילאָ.

קלעעזאמען אונגארישע לוצערנע 45—46 גול. פער 50 קילאָגראמם. — ראָטה-קלעע 28 גולדען.

אונשליט (חלב) 50—51·50 גולד. פער מעטער-צענטנער. —

פאפּריקא. פרעפּארירטע 13—14 גולד. פער 56 קילאָגראמם.

פעטראָלעאום: אין גראָסעם 21 גולד.

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. בייא דעם אם 20-טען ד. מ. היער אבגעהאלטענען וואָכען-מארקטע וואורדען פערקויפט 838 אָכסען דאס פּאאר פאָן 167—290 גול' 446 קיהע דאס פּאאר פאָן 135—200 גול. 169 מעלק-קיהע דאס שטיק פאָן 80—195 גול. — שטיק שאָפע דאס פּאאר — — גול. רינדפלייש פער 50 קילאָגראמם 25 גולד. — קר. ביז 27 גולד. 50 קר.

שאָפּפעללע, דייטש-וואָללינע שאָפפעללע שווערע צו 2·80—3·40 גולדען פער פּאאר. סערבישע אונד טירקישע שווערע צו 125—132 גולד. באנאטער 140—160 גולדען. לאממפעללע, דייטשוואָללינע 70—75 גול' פער 102 שטיק.

הייטע ווי נאָטירען: אונגארישע קוה-הייטע 97—100 גול. אָכסענהייטע טראָקענע 96—99 גולד. קאלבפעללע אָהנע קאָפּפע 195—200 גולד., מיט קאָפּפען 180—188 גול. פער 100 קילאָ.— ראָסהייטע 9—9,50 גול. פער פּאאר.

לעדער. פּפונדהייטע איבער 18-קילאָ 182—183 גול. איינמאל פּרעסטצטע טערצען פאָן 14—18-קילאָ 184—186 גולד., צווייםאל פערעסטצטע טערצען 20 קילאָגראמם 180 183 גולד. דריימאל פערעסטצטע טערצען פאָן 20—28 קילאָ 187—190 גולד. — פיינע קוה-הייטע ברוינע 6 — 7 קילאָ' 233 - 242 גולדען.

קאלבלעדער, ווייס, מיטטעל 429 — 447 גולד. פיינעס 465—483 גולד.

שאָפוואָללע. אין פאָריגער וואָכע וואורדען 61600 קילאָ' פערקויפט. אונד צוואר: 22400 קילאָ' זיעבענבירגער ציגאיא צו 103—104 גול., 16800 קילאָ' פערערלטע ציגאיא צו 76 גולד., 6720 קילאָ' ערסטע צוויי-שור צו 103 ביז 104 גולד., 10080 קילאָ' באטשקער איינשור, צו 74 — 75 גול., 5600 קילאָ' סאטהמארער איינשור צו 88—90 גול. אונד 2800 קילאָ' גערבער-וואָללע צו 62 גולד. — (דיא פרייזע זינד בייא וואָללע נור פער 56 קילאָגראמם.)

וויענער פרייזע.

ריבאָל 44—44·25 גולדען. —

ליינאָל 34½—35 גולדען.—

רעפס: קאָהל 18·35—18·50 גולד.

פעטראָלעאום 20,90 גולד. אללעס פער 100 קילאָגראמם.

שפּיריטוס 24 — 25 גולד' צו 10·000 ליטער-פּערצענט. —

ווייצען פערקויפט וואורדען 20000 מעטערצטר. פרייזע באנאטער 75—77-קילו' 10·30 — 10·70 גולד' פער מעטערצטר.

קאָרן, נייער 70—72-קילאָ' 7·92—8·14 גולד' פער מעטער-צטר.

האפער אונגארישער גערייטערטער אב וויען 9·37—9·55 גולדען פער מעטערצטר'.

קוקורוץ באנאטער אב וויען פער מעטערצטר' 5·20—5·30 גולד. אונגארישער 5·20—5·30 גולד.

נערסטע מעהרישע אין וויען 63—66-קיל. 9·55—10·16 גולד. פער מעטער-צטר. —

ווייצענ-מעהל, נ' 0: 24,20 — 25 גול., נ' 1: 22·10—24 גול., נ' 2: 19·80—22 גול. נ' 3: 14 — 16 גול' פער מעטער צטר.

קאָרנ-מעהל, נומ' 1: 15,70—16,25 גול., נ': 2: 13,25—13,75 גולדען פער מעטער-צטר.

הילזענפריכטע: היידע-קאָרן 7·20—7·60 גולדען, לינזען 16—24 גולדען, ערבסען 12—18 גולדען. — באָהנען 8—9 גולדען. (אללעס פער 100 קילאָגראמם.)

לאָטטאָ-ציהונג פאָם 22טען יענער 1876.

טעמעשוואר	1	88	71	28	46
וויען	71	77	53	76	17
גראץ	57	56	86	39	35

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר"י רייז.

קאנקורז.

אין דער היעזיגען איזראעליטישען אָרטהאָדאָקסען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס שוחט ובודק, דער צוגלייך דיא פעהיגקייטען בעזיטצט לעמוד לפני התיבה להתפלל בשבתות ויו"ט ולקרות בתורת ה', מיום א' דר"ח אייר ל' י' צו בעזעטצען. יאהרעסגעהאלט 300 גולדען זאממט פרייער וואָהנונג אונד נעבענעמאָלומענטען. רעפלעקטירענדע האבען, מיט קבלות פאָן אנערקאננטען ראבבינערן פערזעהן, ביז ר"ח אדר אויף פראָבע צו ערשיינען. בעזיטצער פאָן התרת הוראה ווערדען בעפאָרצוגט. נור דעם אקצעפּטירטען ווערדען דיא רייזע-שפּעזען פערגיטעט.

ביהאר-שאמשאָן אים יענער 1876.

דער פאָרשטאנד.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאָל.	פער 100 קילאָגר.
ווייצען, נייער באנאטער	72·8	8.25 – 8.15
"	73·7	8.55 – 8.35
"	74·6	8.85 – 8.65
"	75·5	9.35 – 9.15
"	76·4	9.75 – 9.55
"	77·3	10.15 – 9.95
"	78·3	10.35 – 10.25
" טייס	72·8	8.55 – 8.35
"	73·7	8.85 – 8.65
"	74·6	9.15 – 8.95
"	75·5	9.55 – 9.35
"	76·4	9.95 – 9.75
"	77·3	10.25 – 10.05
"	78·3	10.35 – 9.95
" פעסטער באָדען	72·8	8.15 – 8.05
"	73·7	8.45 – 8.25
"	74·6	8.75 – 8.55
"	75·5	9.05 – 8.95
"	76·4	9.65 – 9.45
"	77·3	10.05 – 9.85
"	78·3	10.25 – 10.15
" ווייסענבורגער	72·8	8.55 – 8.35
"	73·7	8.85 – 8.65
"	74·6	9.15 – 8.95
"	75·5	9.55 – 9.35
"	76·4	9.95 – 9.75
"	77·3	10.25 – 10.05

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאָל.	פער 100 קילאָגר.
קאָרן	72	7.35 – 7.15
נערסטע מאלץ	62	8.20 – 6.70
נערסטע פוטטער	62	6.45 – 5.95
האפער	41	8.— – 7.67
קוקורוץ באנאטער		— — —
נייער	73	4.50 – 4.40
הירזע		5.20 – 4.80

ווינער טערמין-פרייזע		פער 100 קילאָ.
ווייצען	פער רעצעמבער	—.—
	פריהיאהר	9.50 —
קאָרן	רעצעמבער	—.—
קוקורוץ	מאי-יוני	5.20 —
נערסטע		— —
האפער	רעצעמבער	— —
	פריהיאהר	8.64 —
רעפס	אויג.-סעפּט.	—.—

באַללען-מעהל		קר. פל.
נומער	0	22 50
"	1	21 60
"	2	20 75
"	3	19 —
"	4	17 75
"	5	15 75
"	6	14 —
"	7	12 40
"	8	9 60
"	8½	7 75
שפּיריטוס: אַלטע מעטהאָדע פּרעספּרעפ		24.75
" נייע " קארטאָפפעל		23.30

קורז-טאבעללע פאָם .22 יענער.

געלד-קורז

	פל. קר.
זילבער-אַשיאָ	106 —
דוקאטען	5 41
עסטערייך-אונגארישע 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פראנקס)	9 19
נאפּאָלעאָנדאָר	9 19
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	56 85
20 מאַרקשטיקע	11 35

לאָזע.

	פל. קר.
1839-ער ראָטשילד-לאָזע גאנצע	237 —
דעטטאָ " פינפטעל	235 —
1854-ער 4 פּראָצענטיגע שטאאטס-לאָזע	106 50
1860-ער " גאנצע	112 40
דעטטאָ " פינפטעל	123 —
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	134 —
דעטטאָ " 50 "	133 —
[illegible] רעגולירונגסשיינע	21 —
פירקען-לאָזע	24 75
קרעדיט-לאָזע	161 5
קלאַרי-לאָזע צו 40 גולדען	28 —
דאָנוי-דאמפשיפפאהרט-לאָזע	95 —
אינסבּרוקער לאָזע	18 75
קעגלעוויטש " צו 10 גולדען	14 50
קראקויער " " 20 "	14 75
אָפנער " " 40 "	29 25
סאלם " " 40 "	28 —
רודאָלפלאָזע " 10 "	13 60
פּאלפי-לאָזע " 40 "	39 50

לאָזע.

	פל. קר.
זאלצבורגער לאָזע צו 20 גולדען	16 50
סט. געַנאָיס " 40 "	32 50
סטאַניסלויער " 20 "	19 56
פריעסטער " 100 "	113 50
דעטטאָ " 50 "	61
וואלדשטיין " 20 "	23 75
ווינדישגרעצער " 20 "	23 —
אונגארישע פרעמיענלאָזע צו 100 גולד.	76 —
דעטטאָ צו 50 גולדען	75 75
ווינער לאָזע	100 —

ווערטה-פּאפּיערע.

	פל. קר.
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	76 —
טעמעשוואר-באנאטער	76 —
זיעבענבירגישע	76 —
גאליציש	87 50
בוקאווינער	86 25
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	98 25
וויינצעהענט-אבלאָזונגס-אָבליגאציאָנען	74 25
פּפאנדבריעפע דער אונגארישען באָדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פּראָצענט	85 75
דער אונגארישען היפּאָטעקען באנק צו 5 איינהאלב פּראָצענט	80 —
דער אונגארישען אלגעמיינען באָדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פּראָצענט	85 50
דעטטאָ צו 6 פּראָצענט	87 50
דער פּעסטער קאָממערציאל-באנק	89 50

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest, 1876. Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

גען שטריק בילדעטען. נון באנד ער איינען עק אם פענסטער אן אונד ליעס זיך אויף דיעזע ווייזע גליקליך אין דען האף-רוים הערונטער, פאן וואו ער נאטירליך אהנע הינדערניס זיך ענטפערנען קאננטע. — דעם מארגענס, אלס דיא לייטע אין דיא סינאגאגע קאמען, דא האטטען זיא דיא הענדע פאלל צו טהון, ביז זיא דיא "טליתים" ווידער אויפקניפפטען, דאמיט זיא זיך צום "בעטען" שטעללען קאננטען. נאך דעם שחרית-געבעט זאגטע איין פראממער מאנן אין שפאסהאפטער ווייזע: "איך פערשטעהע מיך דאך ניכט אויף דען דיעב, וויא ער זיך'ס האט ערלויבען קאננען, מיט הילפע צוזאממענגעבונדענער "טליתים" זיך אין דען האף הינונטער צו לאססען! עס פערשטאסט דיעס יא געגען איינע "אפפענע" גמרא, וואו עס אויסדריקליך הייסט: "מעלין בקדש ואין מורידין", מיט דעם היילינגען דארף מאן זיך פיעללייכט אין דיא סינאגאגע הינויפשווינגען, ניכט אבער אוס דער סינאגאגע אין דען הויף-רוים הינונטערלאססען!" — דער וויטץ איזט רעכט גוט, אבער דאס צדקה-געלד פעהלט דאך!

*(דיא פריינגעבונגקייט דעם סולטאנס.) פאם 8. ביז צום 11. דיעזעס מאנאטס האטטען דיא מאהאמעדאנער פעסט-טאגע. דער סולטאן בענוטצטע דיעזע פייערטאגע צו איינעם וואהלטהעטיגען צוועקע. ער בעצאהלטע נעמליך פיר 69 לייטע, וועלכע אים שולדען-געפענגניססע אין קאנסטאנטינאפעל איינגעשפערט וואהרען, אוים זיינער פריוואט-קאססע דיא שולדען. עס בעטרוגען דיעזעלבען 145,769 פיאסטער (איין פיאסטער איזט 9 קרייצער אין אונזערעם געלדע). פרייליך, זיינע איינענע שולדען צאהלט דער סולטאן ניכט, וייל דיעזע פיעל גראססער זינד. עס עראינגערט דיעס איבריגענס אן פאלגענדע געשיכטע: אין איינעם דארפע וואהנטען צוויא יודען. דער איינע וואר זעהר רייך, דער אנדערע הינגעגען ארם, אונד ערנעהרטע זיך בלאס מיט דעם געלדע, וועלכעס ער זיך פאן דעם רייכען יודען איסבארגטע. איינסט קאם איין "בעל הרשן" אינ'ס דארף. ער שטעיגע ביא דעם ארמען יודען אב, וואו ער פריינדליכע אויפנאהמע פאנד אונד אויך איינע פעטטע "נדבה" ערהיעלט. היערויף בעגאב ער זיך צו דעם רייכען יודען, דער איהם יעדאך בלאס איין "זעכסערל" אין דיא האנד דריקטע. דער "בעל הרשן" וואר נאטירליך זעהר ערשטוינט איבער דיא גיצ-האלזיגקייט דעם רייכען מאננעס. דיעזער מערקטע עס אונד זאגטע לעכעלנד: "זיא וואונדערן זיך רבי, דאס מיין ארמער נאכבאר איהנען איינע גראססערע נדבה געגעבען אלס איך. נון מיססען זיא אבער וויססען, דאס איך אוים מיינער איינענען טאשע געבען מוס, וועהרענד מיין נאכבאר זא גליקליך איזט, אוים פרעמדען טאשען געבען צו קאננען! וואס ער האט, איזט ער יא שולדיג. ווענן ער איהנען אלזא איינע גראססע נדבה גיבט, זא קאנן ער'ס לייכט טהון, דא ער איהנען פרעמדעס געלד געגעבען!" — גאנץ זא מאכטס דער סולטאן, ער איזט איין האבהערציגער מאנן פאן פרעמדעם געלדע. ווער זיינע איינענען גראססען שולדען ניכט בעצאהלט, קאנן לייכט דיא קליינען שולדען אנדערער בעצאהלען.

*(ניכט בראדי, זאנדערן בראזקי.) פאר קורצעם בעריכטעטען וויר, דאס איין רייכער יודע אין אדעססא, נאמענס בראדי, אויף בעפעהל דעם רוססישען קאיזערס פלאטצליך פערהאפטעט ווארדע, אום נאך סיביריען געשיקט צו ווערדען. דער גרונד היעפאן זאלל אין דעם פערדאכטע בעשטאנדען האבען, דאס דער ערוועהנטע יודע אים געהיימען פיר דיא טירקישע רעגיערונג איינע וואפפען-ליעפערונג איבערנאממען האטטע. נון ערהאלטען וויר פאן זעהר גלויבווירדיגער זייטע דיא בעריכטיגונג, דאס דער פערהאפטעטע יודע ניכט בראדי, זאנדערן בראזקי הייסע. עס איזט דערזעלבע איין "מחותן" דעם ראבבינערס דאקטאר הילדעסהיימער, דא דער יונגע בראזקי איינע טאכטער דעם ערוועהנטען ראבבינערס געהייראטעט האט. ער איזט איינער דער יידישען מילליאנערס אין רוסלאנד. איין ברודער פאן איהם, עבענפאללס מילליאנער, וואהנט אין קיעוו אונד שיינט, איין זקן עשיר, עוסק בתורה ועבודה צו זיין. — זא וויט דער בעריכט. איבריגענס איזט הערר בראזקי שאן וויעדער אויף פרייעם פוסע. מאן וויים ניכט, אב ער זיך איינגעוויעזען האבע, בעטרעפפס יענעס פערדאכטעס גאנץ אונשולדיג צו זיין, אדער אבער האבען דיא "רוססישען רובעל", וויא זעהר הייפיג, אויך דיעסמאל איינע גוטע ווירקונג געהאבט.

*(זעלבסט-מארד איינעס יודען.) דער דירעקטאר דער סעגעדינער שפאר-קאססע, הערר מ' סיוועשי, איין רייכער מאנן אונד זעהר געאכטעטעס מיטגליעד דער איזראעליטישען געמיינדע, האט דיעזער טאגע זיינעם לעבען דורך איינען פיסטאלען-שוס איין ענדע געמאכט. דיעזער מאנן זאלל דורך דען טאד דעם אבער-ראבבינערס לאוו אין זעהר טרויריגע שטיממונג פערזעטצט ווארדען זיין. ער פאנד איבער דאס הינשיידען דעם ראבבינערס, דער זיין ווערטהסטער פריינד וואר, קיינען טראסט מעהר. עס פאנד דערזעלבע טאג אונד נאכט קיינע רוהע. נון האט ער זיך איינע קוגעל דורך דאס הערץ געיאגט, אום פאן זיינעם פריהערן פריינדע ניכט מעהר געטרעננט לעבען צו מיססען. — זא בעריכטען דיא צייטונגען. עס מוס אינדעס אבגעווארטעט ווערדען, ביז דיא שפאר-קאססע-ביכער געפריפט זיין ווערדען. — מאגליך, דאס אין דענזעלבען פיר דיעזען אונערווארטעטען זעלבסטמארד דאך איין אנדערער גרונד זיך אויפפינדען לאססען ווירד. הערר מ' סיוועשי, דער פריהער הערץ היעס אונד לאנגע יאהרע הינדורך אלס שול-לעהרער ווירקטע, וואר איין רעכט פראקטישער מאנן. עס איזט ניכט לייכט אנצונעהמען, דאס ער וועגען דעם הינשיידענס לאוו'ס צור פיסטאלע געגריפפען האבע. איבריגענס לאסט זיך יא איבער דען וואהנזינן, דעם דאך יעדער זעלבסטמארדער פערפאללען איזט, וועניג שפרעכען.

*(דער בויערן-אויפשטאנד אין בוגראויען.) וויר האבען בערייטס אין פאריגער נוממער בעריכטעט, דאס אין בוגראוויען איין בויערן-אויפשטאנד שטאטטגעפונדען האט, וויל דיא בויערן דער הערשאפט דען צעהענט פערווייגערט האבען. נון ווירד היעריבער נאך נאכשטעהענדעס בעריכטעט: "דיא בויערן וואהרען מיט דען שטייערן אים ריקשטאנדע, וועלכע זיא פיר דאס בערג-ווערק-רעכט דער ערצ-בישאפליכען הערשאפט אין אגראם צאהלען זאללטען. אין דער מיינונג, דיעזע שטייערן וועהרען בערייטס אבגעשאפפט, וואללטע דיא בעפאלקערונג איינע זאלכע אויך ניכט מעהר ענטריכטען. — אם 21. דיעזעס פערזאממעלטען זיך 300 בויערן, מיט געוועהרען, האקען אונד היי-גאבעלן בעוואפפנעט, פאר דער קירכע. דיא שאנדארמען פאדערטען דיא בויערן אויף, רוהיג נאך הויזע צו געהען. דאך בעגאנגען צוויא בויערן זאפארט דיא גלאקען צו לייטען, וויא דאנן אין פירכטערליכער אויפרוהר ענטשטאנד. דיא בויערן פיעלען איבער דיא שאנדארמען הער, וועלכע נון פאן איהרען פייערוואפפען געברויך מאכטען. פיער בויערן שטירצען זאגלייך טאדט צו באדען ניעדער, אנדערע ווארדען לעבענס-געפעהרליך פערוואונדעט. וויא עס שיינט, האט דיא הערשאפט עטוואס צו שטרענגע געגען דיא בויערן פערפאהרען. זיא האטטע נעמליך דיא בויערן, דער ריקשטענדיגען שטייערן וועגען, אהנע ריקזיכט פפענדען לאססען. אם 18. אונד 19. דיעזעס זאללטען נון דיעזע געפפענדעטען געגענשטענדע פערקויפט ווערדען. דא ווארדע נאטירליך דאס גאנצע דארף אין איינע זעהר געררייצטע שטיממונג פערזעטצט. דיא בעפאלקערונג היעלט 3 פאללע טאגע דיא לאנדשטראססע בעזעטצט, דאמיט קיינער אינ'ס דארף קאממע, דער דיא געפפענדעטען געגענשטענדע

יעשטעט זיא פאר איך. האדאסאה! האדאסאה! איך קעננע זיא, וויא מיינע איינענע טאכטער, זיא ווירד זיך ליעבער לעבענדיג פערברעננען לאססען, בעפאר זיא אייערן וואנש ערפיללט!"

"וואס? זייד איהר איינע קאטהאליקין? מיססט איהר יא זעלבסט זיא איבערערדען, איהר גליק אין אונזערער רעליגיאן צו זוכען."

"איך שאכערע ניכט מיט זעעלען, זאלל יעדער אין זיינעם גלויבען גליקליך בלייבען; אבער זאגעט מיר, וואס זאלל היער אוים דעם בראווען דאן יאזעף ווערדען?"

"וואס קיממערט מיך דיעזער יודען-יונגע? ווענן נור האדאסאה אין מיינער געוואלט איזט, דאנן מאג ער בלייבען, וואו ער וויללי."

"וויא? איהר וויססט ניכט, דאס דאן יאזעף היעהער געבונדען געבראכט ווארדע?"

"וואס זאגט איהר? דאן יאזעף איזט היער?"

"אייערע לייטע בראכטען איהן מיט אונס אינס שלאסס!"

"דיא דוממען קערלע! אונד האדאסאה וויים דאס?"

"ביז יעטצט נאך ניכט, זיא וואר נאך ביא זיינער געפאנגען-נאהמע אהנמעכטיג!"

"וועהע איך, ווענן איהר דעם מערכען דאס זאגעט! איך מוס נון דען דאן יאזעף פעסטהאלטען, דאך ווירד ער פריא, זאבאלד האדאסאה מיינע רעכטמעסיגע פריא ווירד. גוט, איך ווערדע איהר נאטהיגענפאללס דיעזע בעדינגונג שטעללען. — איהר בריכט וועגען זיינער ניכט צו זארגען. איך בין קיין מארדער, אונד פיעללייכט ליעבט איהן אויך דאס געפענגניס נעבען דען געוויססען טאד. געהעט נון וויעדער צו האדאסאה, אייער לאנגעס אויסבלייבען ווירד זיא ענגסטיגען, בערוהיגט זיא אונד איבערלעגט אייך דאס, וואס איך אייך זאגטע. מארגען זאללט איהר מיר ערקלערען, אב איהר מיר בייצושטעהען וואללט? — —

אלס זיך נון ריטטער שטעפאן ענטפערנטע, דאכטע ער דאראן, וואס ער אייגענטליך מיט דון יוסף מאכען זאלל. ער בעפראגטע איינען זיינער געטרייען דיענער, אונד דיעזער האטטע איהם געראטהען, דען געפאנגענען אין דען טיעפען פערבארגענען קעללער איינצושפערען, וואס אויך באלד בעוויערקשטעלליגט ווארדע.

אינצווישען וואר גאנץ יארק אין בעוועגונג געזעטצט. בענדיקטס הויז שטאנד אין העללען פלאממען, וועלכע אויך דיא דעכער דער נאכבאר-הייזער ערגריפפען האטטען. פאר דעם בראנד-פלאטצע הערדשטע געטיממעל אונד פערווירונג. דיא שטראססע וואר פאללגעשטאפפט פאן מענשען, אונד יודען וויא ניכט-יודען דרענגטען זיך, טהיילס אים צו העלפען, טהיילס אום דיא פירכטבארען פלאממען צו בעטראכטען. אן ערהאלטונג דאס געביידעס וואר ניכט מעהר צו דענקען, אונד דיא לאשענדען טראכטעטען נור דיא נעבענהייזער צו רעטטען. דיא מארד-ברעננער וואהרען פערשוואונדען. אנפאנגס גלויבטע מאן, דער בראנד ווערע דורך איינען צופאלל ענטשטאנדען; אלס מאן אבער דיא יידישע מאגד אסתר אונד נאך מעהרערע דיענער ערמארדעט אויפגעפונדען האטטע, דא קאם מאן ערסט דאראויף, דאס היער מארד-ברעננער אונד רייבער וואהרען. דאס פאלק לערמטע— אונד דיא יודען ווארדען פאן איינער שרעקליכען אהנונג ערפאסט. —

ענדליך קאם אויך יאססען הערביינעלויפען, ער קאם אין בעגלייטונג דעס ר' יוחנן. אין איהרער אנגסט שטירצטען זיא זיך אין דאס ברעננענדע הויז, דורכזוכטען אללע צימער, זיא ריפען נאך הדסה אונד נאך דון יוסף, אבער קיינע שפור וואר פאן איהנען צו פינדען. אים קראנקען-צימער פאנדען זיא נור דיא טאדטע שפרה. דיא ביידען מעננער עריאקען ביי דיעזעם גרויענהאפטען אנבליקע.

פלאטצליך הארטען זיא אים נעבען-צימער איין וועה-געשרייא; ר' יוחנן איילטע שנעלל דאהין אונד פאנד איינען יענער רייבער, דען דיא איבריגען וועהרענד איינעס שטרייטעס ניעדערגעשטאכען האבען. ר' יוחנן בעשעפטיגטע זיך שנעלל מיט דער רעטטונג דיעזעס מאננעס, אלס פלאטצליך פעטער (דער זאהן פאן דער אלטען אננא) וויא וואהנזיננינג הינייננשטירצטע אונד אום זיינע מוטטער פראגטע. ער ליעף דיא טרעפפען אויף אונד אב, אונד פאקטע יעדען, דעם ער בעגעגנעטע, מיט דער פראגע אן, אב ער ניכט איינע אלטע פרויא אים הויזע געזעהען האבע? — אלס איהם נון יעמאנד זאגטע, ער האבע אים נעבען-געביידע איינע אלטע פרויא געזעהען, דא איילטע פעטער הין. — דיעזער טהייל דעס געביידעס וואר נאך פאן דען פלאממען פערשאנט. אין איינער נעבען-קאממער, וועלכע פאן דען פלאממען העלל בעלייכטעט וואר, ערבליקטע ער ווירקליך איינע אלטע מיט איינער אנדערען העסליכען פרויא. אבער זיינע מוטטער וואר עס ניכט. ער האטטע נור דען נאמען זיינער מוטטער מעלדען. עס וואהרען דיא אלטע אורזולא אונד פעפפי.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

טירקען וואורדען ניעדערגעמאכט. אבער אויך דיא רעוואָלוציאָנערען האבען איבער 150 טאָדטע אונד פערוואונדעטע. אונטער דען טאָדטען רעוואָלוציאָנערען וואר אויך דער רעוואָלוציאָנערע שטאטטהאלטער פאָן באניאני, וועלכער איין אנפערוואנדטער דעם רעגיערענדען פירסטען פאָן מאָנטענעגראָ איזט. יעטצט שיקטע נון דער טירקישע קריעגס-מיניסטער איינע בעדייטענדע ארמעע נאך טרעביניע.

איינע צווייטע דעפעשע מעלדעט: דיא רעוואָלוציאָנערען אין דער הערצעגאָווינא ווערדען ניכט נור פאָן מאָנטענעגראָ, זאָנדערן אויך פאָן דאלמאציען (וועלכעס דאָך עסטערדייך געהאָרט) אונטערשטיטצט. זעלבסט דיא בעהאָרדען אין דאלמאציען האלטען עס מיט דען הערצעגאָווינער רעוואָלוציאָנערען. דער עסטערדייכישע קאיזערליכע קאָממיסער יאגט דיא קריעגס-טיכטיגען מעננער צו דען רעוואָלוציאָנערען, אום זיא אים קאמפפע געגען דיא טירקייא צו אונטערשטיטצען. יאָ, דיא רעוואָלוציאָנערען בעציעהען פראנק אונד פרייא איהרע וואפפען פאָן איינער וויענער פאבריק.

איינע דריטטע דעפעשע מעלדעט: דער סילטאן האט זיינען שאטץ, דער אין גאָלד, זילבער אונד עדעל-שטיינען בעשטעהט, נאך לאָנדאָן געשיקט, דאמיט מאן איהם דאָרט אויף דיעזע טהייערען פפאנדער געלד לייהע. מאן ווירד דאָרט 15 ביז 20 מיללייאָנען לייהען קאָננען. דיעזער שאטץ איזט ניכט דער טירקישע שטאאטס-שאטץ, זאָנדערן דער פריוואט-שאטץ דעם סילטאנס. אָב נון דער סילטאן דיעזע אנלייהע בלאָס צו קריעגס-צוועקען בריכט?

וועהרענד נון אין דער וועסטליכען טירקייא מיט דען וואפפען געקעמפפט ווירד, קעמפפען דיא שטאאטס-מעננער אונד דיא צייטונגען מיט איהרען פעדערן. פאָרטוועהרענד בעשעפטיגט מאן זיך מיט דעם געהיימען פלאנע דעם גראפען אנדראשי הינזיכטליך דער טירקייא, אונד אללע אייראָפעאישען מעכטע בעשעפטיגען זיך מיט דער איספיהרבארקייט דיעזעס פלאנעס. זאָ פיעל וויס מאן, דאס דיעזער פלאן דאָך נור אויף איינע איינמישונג אין דיא טירקייא הינציעלט, וועלכע דער סילטאן ניכט זאָ לייכט דולדען קאן. אין דיעזער אנגעלעגענהייט בריננט אונס נון איינע פיערטע דעפעשע פאָלגענדע מעלדונג: דער סילטאן וויל זיך ליעבער מיט זיינען פיינדען אויסגלייכען, בעפאָר ער איינע איינמישונג זיינער פריינדע דולדען זאָלל. בעקאננטליך פינדען דיא רעוואָלוציאָנערען איהרע גראָסטע אונטערשטיטצונג אין מאָנטענעגראָ: דער דאָרטיגע רעגיערענדע פירסט ניקאָלויס אייפערט זעלבסט זיינע אונטערטהאנען צור אונטערשטיטצונג דער רעוואָלוציאָנערען אן. דער סילטאן וויל צוערסט מיט דיעזעם זיינעם גראָסטען פיינדע אונטערהאנדלען, ער וויל איהם גאָלדענע בערגע פערשפרעכען, וועגן ער דיא אונטערשטיטצונג דער רעוואָלוציאָנערען אין מאָנטענעגראָ פערביעטעט. דער סילטאן וויל ליעבער איינען טהייל דער הערצעגאָווינא אן דען פירסטען ניקאָלויס פערשענקען, וועגן דיעזער זיינע הילפס-קוועללען דען רעוואָליציאָנערען געגענאיבער פערשליעסט. האבען נון דיא רעוואָלוציאָנערען אין מאָנטענעגראָ קיינע אונטערשטיטצונג, דאנן מיססען זיא זיך ערגעבען. דער סילטאן העטטע זאָדאנן איינע פריידע, דען אייראָפעאישען מעכטען מיט איהרער איינמישונג אין „גוט שפיטצעל" פערזעטצען צו קאָננען. ביז זיא נעמליך מיט איהרער „איינמישונג" הינגעקאָממען ווירדען, ווערע שאָן דער שאָנסטע פריעדע הערגעשטעללט — אונד דיא איינמישונגס-לוסטיגען העטטען זאָדאנן דאס לעערע נאכזעהען.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דיא קאָניגין) איזט געסטערן אים 3 איהר נאכמיטטאגס אים מינכען היער איינגעטראָפפען. איהרע מוטטער איזט נון גאנץ אויסער געפאהר.

* (דיא דעלעגאציאָנען.) דיא דעלעגאציאָנען ווערדען היער שאָן ענדע אפריל היער אין פעסט איהרע בעראטהונגען איבער דיא געמיינזאמען אנגעלעגענהייטען אבהאלטען.

* (אללערהאָכסטע אויסצייכנונג איינעס יודען.) הערר איגנאץ בארנאי, דער פאָללע 43 יאהרע הינדורך אלס סעקרעטער דער פעסטער איזראעליטישען קולטוס-געמיינדע דיענטע, האט בעקאננטליך אנפאנגס דיעזעס יאהרעס זיינע שטעללע איפגעגעבען, אים זיך אין דען רוהע-שטאנד צוריקצוציעהען. דיא געמיינדע גיבט איהם איינע יאהרעס-פענזיאָן אים בעטראגע פאָן 3600 גילדען, וואָפאָן מאן דאָך, ווענן מאן היעפיר ניכט מעהר צו ארבייטען בריכט, רעכט גליקליך לעבען קאן. נון פערליעה אויך זיינע מאיעסטעט העררן בארנאי פיר זיינע פערדיענסטע אים דיא פעסטער איזראעליטישע קולטוס-געמיינדע דען פראנץ יאָזעפס אָרדען. הערר בארנאי איזט אלזאָ ווירקליכער „ריטטער" געוואָרדען.

* (נייע געזעטצע, דיא אים קולטוס-מיניסטעריאום אויסגעארבייטעט ווערדען.) דיא געזעטצע, וועלכע אים קולטוס-מיניסטעריאום אויסגעארבייטעט ווערדען, האבען אייממער פיר דיא גאנצע בעפאָלקערונג איין לעבהאפטעס אינטערעססע, וויל זיא יאָ אייממער איינען רעליגיאָזען פונקט בעריהרען. אם 24. דיעזעס האטטע דער קולטוס-מיניסטער טרעפאָרט איינע לענגערע אודיענץ בייא זיינער מאיעסטעט. ער בעריכטעטע נעמליך דעם קאָניגע איבער דיא נייען געזעטצע, וועלכע פאָם קולטוס-מיניסטעריאום נעכסטענס דעם רייכסטאגע אונטערברייטעט ווערדען זאָללען. דיעזע געזעטצע זינד: 1) איבער דיא אנערקעננונג דער נייען סעקטע דער נאצארענער, וועלכע אין האָלד-מעזאָ-וואשארהעלי איהרען הויפט-זיטץ האבען; 2) איבער דיא ציוויל-עהע; 3) איבער דיא ערריכטונג דעם ראבבינער-סעמינארס. ווייא עס מיט דעם ראבבינער-סעמינאר בעשטעהט, איזט איין וואהרהאפטעס רעטהזעל. עס וויל אונס שיינען, דאס דער קולטוס-מיניסטער זעלבסט אין דיעזעם פונקטע ניכט קלאר איזט. אויף איינער זייטע לאָסט ער אם סעמינאר-געביידע טיכטיג פאָרטבויען, אויף דער אנדערן זייטע וויל ער איבער דאסזעלבע ערסט אין נייעם געזעטצע אונטערברייטען. וואס ווירד ער אבער מאכען, ווענן דיעזעס געזעטץ פאָם מאגנאטען אָדער דעם רייכסטאגע צוריקגעוויעזען ווירד! וואס זאָלל אין דיעזעם פאללע אים דעם קאָסטשפיעליגען סעמינאר-געביידע ווערדען? עס איזט יעדער מיט רעכט נייגיעריג איבער דאס ענדע דער סעמינאר-פראגע.

* (וואצו „טליתים" בענוטצט ווערדען קאָננען.) דיא סינאגאגע אים ארצישען הויזע איזט געגענווערטיג דאס גאטטעס-הויז דער יידיש-אָרטהאָדאָקסען געמיינדע צו פעסט. דיעזער טאגע בליעב נאך דעם מעריב-געבעטע איין אונבעקאננטער מענש אין דער סינאגאגע צוריק, פאָן דעם מאן גלייבטע, ער וואללע פיעללייכט „חצות" מאכען. אונד דערזעלבע מאכטע אויך „חצות", נור אין איינער עטוואס אייגענטהימליכען וויזע. אין דער נאכט ערבראך דערזעלבע נעמליך דיא פיער צדקה-ביכסען אונד שטעקטע דאס פאָרגעפינדענע געלד אין דיא אייגענע טאשע. אללי דאס וואר וואהל ניכט עפיי שלחן ערוך, דאך אימערהין לייכט איספיהרבאר. יעטצט ערסט האטטע דער „פראָממע דיעב" איינע שוויעריגע איפגאבע: ווייא זאָלל ער נעמליך דיא אבגעשפערטע סינאגאגע פערלאססען? ווארטעט ער, ביז דער „שמש" דיעזעלבע אפפנעט, זאָ קאן ער דאך לייכט ערגריפפען ווערדען! דער מאנן צאָגערטע ניכט לאנגע, זאָנדערן באנד איינע גראָסע אנצאהל „טליתים" צוזאממען, דאס זיא איינען לאנ-

---

פאָלליעטאָן.

דיא יודען אין ענגלאנד.

(55-טע פאָרטזעטצונג.)

„דוא ווילסט מיך פערלאססען, מיינע איינציגע פריינדין!" (ריעף הדסה ענגסטליך.)

„„נור אויף איין קורצעס געשפרעך. (זאגטע אננא) איך קעהרע באלד צוריק!""

„לאססעט עס ווירקליך איין קורצעס געשפרעך זיין! (זאגטע שטעפאן צו אננא, אלס זיא בערייטס דרויסען וואַרען) וואס איזט אייער בעגעהר?"

„„זאגעט מיר, מיינט איהר עס ערנסט מיט אייערעם פערשפרעכען? וואָללט איהר ווירקליך דען דאָן יאָזעף אונד דען בראווען יאָססען רעטטען?""

„ווער זייד איהר? (ריעף ער צאָרניג) האבט איהר מיר צו בעפעהלען?"

„„דאס ניכט! אבער האבט דיא גיטע, מיינע פראגע צו בעאנטוואָרטען. איהר האבט איינמאל ניכט עהרליך אן הדסאה געהאנדעלט. איהר פאָפפעט מיך ניכט! דיא שרעקליכע טהאט דיעזער נאכט איזט אייער ווערק! איהר האבט איין פייערליכעס הויז איבערפאללען לאססען, אום דאס אונגליקליכע מעדכען צו רויבען. ניכט דיא רעטטונג דיעזעס אונגליקליכען מעדכענס וואר אייער צוועק, איהר וואָללטעט זיא בלאָס אין אייערער געוואלט האבען. אייערע שאָנען ווארטע ווערדען אויך דאס אונגליקליכע יודען-מעדכען ניכט לאנגע טיישען. אייערע לייטע האבען זיך יאָ בייא איהרער געפאנגענשאפט פערשפראָכען, זיא זאגטען יאָ גאנץ דייטליך אין איהרער געגענוואַרט, דאס איהר זיא געדונגען האבט, אום דאס מעדכען צו רויבען! איהר זייד איין ריטטער, אונד ווענן איהר עהרע אים לייבע האבט, פערבינדעט איהר אייך ניכט מיט דעם רויב-געזינדעל. רעטטעט אונס דאהער, אונד לאססעט אונס זאָדאנן פרייא!""

ריטטער שטעפאן וואוסטע אנפאנגס ניכט, וואס ער מאכען זאָללטע. ער דאכטע, זיך דיא אלטע פאָם האלזע צו שאפפען, פירכטעטע אבער, דאס הדסה איהרע טרעננונג פאָן דיעזער איינציגען פריינדין ניכט ערטראגען ווערדע. ענדליך נאך לענגערעם בעדענקען זאגטע ער: „איך געבע אייך ניכט פרייא! ניכט הדסאה, פאָן דער איך מיך ניכט מעהר טרעננען וויל, ניכט אייך, דיא מיך פעררטהען קאָננטע. שטאָרעט מיך ניכט זאָ אן! האָרעט! דער צופאלל, דער אייך אין מיינע האנד בראכטע, איזט מיר ערוואינשט. איהר שיינט איינע פערשטענדיגע פרויא צו זיין, אייך ליעבט הדסאה. איהר ווערדעט עס דאהער אם בעסטען פערשטעהען, זיא צו דעם צו איבערריידען, וואס איהר אונגליק אין איין גליק פערוואנדלען קאן. איך קאן אייך מיין געהיימניס אנפערטרויען, דענן זאָלאנגע איהר צווישען דיעזען פעסטונגס-מויערן זייד, קאָננטעט איהר מיט ניעמאנדעם מעהר צוזאממענקאָממען. — וויא איך אייך זאגטע, דיא יודען זינד איינמאל אונרעטטבאר פערלאָרען אונד ווערע הדסאה ניכט דורך דיעזע געוואלטזאמע ענטפיהרונג גערעטטעט, זאָ מיסטע זיא עבענפאללס איהר לעבען ביסען. איך האבע זיא פאָם געוויססען טאָדע גערעטטעט, זיא געהאָרט אלזאָ נור מיר. איך האבע זיא פיר מיך גערעטטעט, דאמיט זיא פיר מיך לעבע, דאמיט זיא מיין זייא. איך ליעבע זיא, וויא איך נאך ניע איין מעדכען ליעבטע. נור אים זיא צו זעהען, אים איינען בליק אויס איהרען שאָנען אויגען צו ערהאלטען, בעזוכטע איך איהרען פאטער. יע מעהר איך זיא זאה, דעסטאָ מעהר ערגליהטע אין מיר דיא ליעבע, וועלכע ניכט מעהר ערלאָשען קאן. איך שווארע אייך, איך מיינע עס עהרליך מיט איהר. איך וויל זיא הייראטען, זיא זאָלל מיין עהרליך אנגעטרויטעס וויב זיין. איהר פאטער איזט בערייטס געשטאָרבען, איהרע מוטטער וואר שאָן פריהער האלב געשטאָרבען, אונד זיא זעלבסט העטטע דורך מאָרדערס-האנד באלד שטערבען מיססען: וואס פיר איין אונרעכט איזט דענן דאס, ווענן איך זיא דורך דיא טויפע צו מיינער גאָטטין, צו איינער עדעל-דאמע מאכען וויל? איך וויל זיא נאך מיינעם גוטע אין דער נאָרמאנדיע אבפיהרען. דיא רייכע ערבשאפט, וועלכע זיא מיר ברינגט, קאָננטע צור בעצאהלונג מיינער שולדען דיענען. יעדער ווירד מיך דאנן אים דיא שאָנהייט אונד אים דען רייכטהום מיינער געמאהלין בענײדען, קיינער ווירד נאר וויססען, אָב איהר פאטער יע איין יודע וואר."

אלס נון היער דיא אלטע אננא איהרע איינוועגדונגען מאכען וואָללטע, זאגטע שטעפאן: „קיין וואָרט! איהר קאָננט מיך פאָן מיינעם ענטשלוסע ניכט מעהר אבברינגען. הדסאה האט קיינע וואהל מעהר, זיא מוס זיך ענטשליעסען, מיר אנצוגעהאָרען: זיא איזט מיינע געפאנגענע, אונד ווירד נור אלס מיינע געמאהלין פרייא. איהר קעננט נון מיינע אנזיכט, אונד עס ליעגט אן אייך, מיר צו מיינעם גוטען פלאנע צו פערהעלפען. איך ווערדע אייך דאנקבאר זיין!"

„„אָ, דיא אונגליקליכע! (יאממערטע אננא) ווער